

REPUBLIKA KOSOVA
KANCELARIJA GENERALNOG REVIZORA

Br. Dokumenta: 22.32.1-2015-08

IZVEŠTAJ REVIZIJE O FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA
OPŠTINE HANI I ELEZIT ZA GODINU ZAVRŠENU
31 DECEMBRA 2015 GODINE

Priština, Jun 2016

Generalni Revizor Republike Kosovo je najviša institucija ekonomske i finansijske kontrole, koja prema Ustavu i zakonima zemlje uživa funkcionalnu, finansijsku i operativnu nezavisnost. Kancelarija Generalnog Revizora obavlja revizije regularnosti i performanse i za svoj rad odgovara Skupštini Kosova.

Naša misija je da doprinosimo zdravom finansijskom upravljanju u javnoj administraciji. Mi obavljam revizije u skladu sa međunarodno priznatim standardima revizije na javnom sektoru i sa najboljim evropskim praksama.

Izveštaji Kancelarije Generalnog Revizora na direktan način promovišu odgovornost pošto oni pružaju održivu osnovu za zahtevanje odgovornosti od strane menadžera svake budžetske organizacije. Tako mi povećavamo poverenje u trošenju javnih fondova i odigravamo aktivnu ulogu u obezbeđivanju interesa poreskih platiša i ostalih interesnih strana u povećanju javne odgovornosti.

Generalni Revizor je odlučio o mišljenju revizije i izveštaju o Godišnjim Finansijskim Izveštajima Opštine Hani i Elezit na osnovu savetovanja sa Pomoćnikom Generalnog Revizora, Qerkin Morina, koji je nadgledao reviziju.

Izveštaj i izdato mišljenje su rezultat revizije sprovedene pod upravljanjem Direktora Revizije Astrit Bllaca, podržan od Fejzullah Fejza, (Vođa tima) i Ernes Beka.

TABELA SADRŽAJA

Opšti sažetak	4
1 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje	6
2 Upravljanje.....	10
3 Finansijsko Upravljanje i Kontrola	15
Dodatak I: Pristup i metodologija revizije	22
Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane KGR	23
Dodatak III: Preporuke iz prethodne godine.....	26

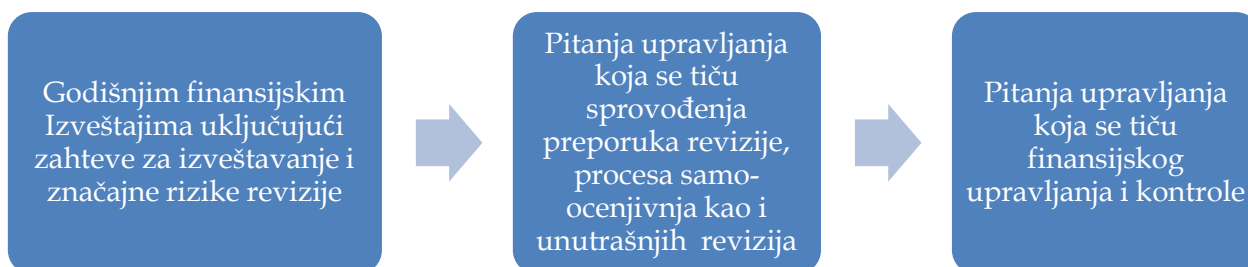
Opšti sažetak

Uvod

Ovaj izveštaj rezimira glavna pitanja koja proističu iz naše revizije godišnjih finansijskih izveštaja Opštine Hani i Elezit za 2015 godinu – koji određuje Mišljenje koje je dato od strane Generalnog Revizora. Želeo bih da se zahvalim Predsednika Opštine i njegovom osoblju za njihovu pomoć tokom procesa revizije.

Pregled finansijskih izveštaja za 2015 godinu je preduzet u skladu sa međunarodno priznatim standardima revizije na Javnom Sektoru (MSRJS). Naš pristup je uključio testiranja i procedure koje smo mislili da su bile potrebne da dođemo do mišljenja u vezi sa finansijskim izveštajima. Preduzeti pristup je predstavljen u Memorandumu Planiranja Revizije, od datuma 21.11.2015.

Naša revizija se fokusira na:

(Detaljno, vidi Dodatak 1 ovog izveštaja).

Nivo rada obavljenog od strane Kancelarije Generalnog Revizora za izvršenje revizije za 2015 godinu, je utvrđen od kvaliteta unutrašnje kontrole sprovedene od strane menadžmenta.

Mišljenje

Dodatak II objašnjava različite vrste mišljenja primenjenih od strane Kancelarije Generalnog Revizora.

Mišljenje Generalnog Revizora je:

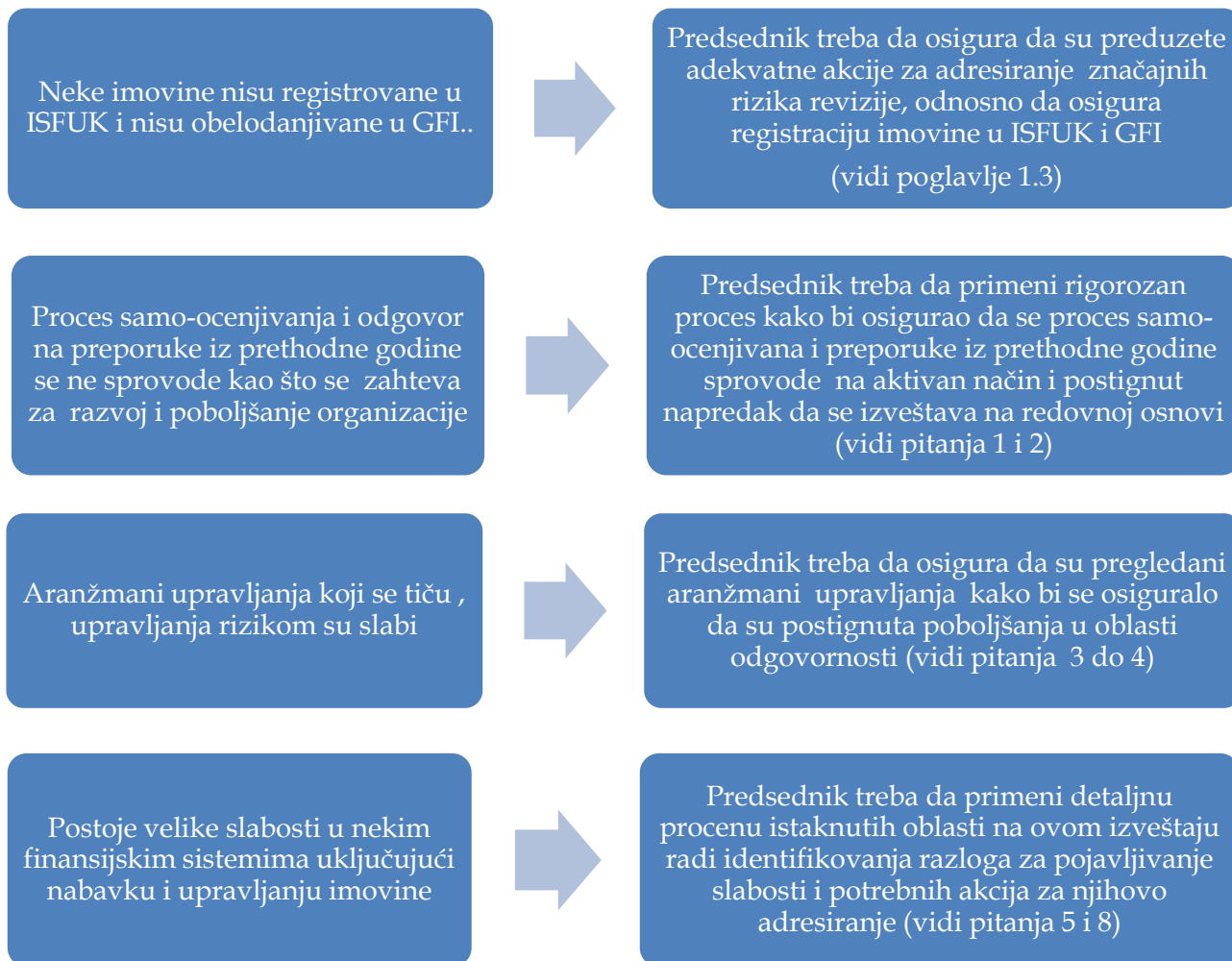
‘Ne Modifikovano Mišljenje sa Isticanjem Pitanja” jer ima nejasnoća u potpunom prikazivanju vrednosti imovine. Štaviše imovina u iznosu od 34,243€, nije registrovana u računovodstvenom registru ISFUK.

Potpuno formulisanje mišljenja je detaljno prikazano u pod-odeljku 1.2 ovog izveštaja.

Opšti zaključak

Sistem unutrašnje kontrole, uspostavljen od strane opštine, efektivno funkcioniše u nekim oblastima ali slabosti i dalje su prisutni u nekim značajnim oblastima upravljanja.

Naši glavni zaključci i preporuke su:

Odgovor Menadžmenta o reviziji 2015

Predsednik Opštine je uzeo u obzir i složio se sa svim nalazima i zaključcima u ovom izveštaju, i obavezao se da će adresirati date preporuke.

Smatramo kao preduzetom činjenicu da će Predsednik:

- Razmotriti izveštaj revizije u Skupštini Opštine; i
- Do kraja januara 2017 godine, pokrenuti diskusije u Skupštini Opštine u napredovanju u vezi sa sprovođenjem Akcionog Plana o preporukama revizije, pre nego što se GFI 2016 godine budu dostavili Ministarstvu Finansija.

1 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje

1.1 Uvod

Naš pregled Godišnjih Finansijskih Izveštaja (GFI-a) uzima u obzir usklađenost sa okvirom izveštavanja kao i kvalitet i tačnost informacija koja su predstavljena na GFI-a. Mi takođe uzimamo u obzir izjavu koja je data od strane Glavnog Administrativnog Službenika (GAS) i Glavnog Finansijskog Službenika (GFS), kada se GFI dostavljaju Vladi.

Izjava o predstavljanju GFI uključuje izvestan broj tvrdnji u vezi usaglašenosti sa okvirom izveštavanja i kvalitetom informacija u okviru GFI-a. Ove tvrdnje imaju za cilj da pružaju sigurnost za Vladu da su pružene sve relevantne informacije radi osiguranja da može se preduzeti jedna sveobuhvatna revizija.

1.2 Mišljenje Revizije

Revidirali smo Godišnje Finansijske Izveštaje Opštine Hani i Elezit za godinu završenu 31. Decembra 2015, koje uključuju izveštaj o prijemima i isplatama u gotovini, izveštaj o upoređenju budžeta sa aktuelnih iznosima, objašnjavajuće beleške i obelodanjivanja.

Prema našem mišljenju, Godišnji Finansijski Izveštaji predstavljaju pravilan i tačan prikaz u svim materijalnim aspektima, prijema, isplata i izvršenog budžeta Opštine Hani i Elezit za godinu završenu 31. Decembra. 2015, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor (računovodstva u gotovom novcu), Zakonom o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama) i Finansijskim pravilom Ministarstva Finansija br. 03/2013/ o Finansijskim Izveštajima budžetskih organizacija.

Osnova za mišljenje

Izvršili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod odeljka Odgovornosti Revizora za Reviziju Godišnjih Finansijskih Izveštaja. Prema etičkim standardima, koji su relevantni za našu reviziju Godišnjih Finansijskih Izveštaja Budžetskih Organizacija na Kosovu, KGR-a je nezavisna od opštine a i ostali etički zahtevi su ispunjeni u skladu sa ovim zahtevima. Mi verujemo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući, za obezbeđivanje osnove za mišljenje

Isticanje pitanja

Želimo da skrenemo pažnju na tome da je obelodanjivanje imovine u GFI potcenjeno, jer nije registrovana imovina u vrednosti od 34,243€. Dalje, kod obelodanjivanja imovine ispod 1,000€, one su potcunjene za 4,224€. Glavni razlog za ovu grešku je taj što opština nije preduzela odgovarajuće mere za njihovo registrovanje. Nismo kvalifikovali mišljenje u vezi sa naglašenim pitanjima.

Odgovornost Menadžmenta i odgovornih lica za Upravljanje i Godišnji Finansijski Izveštaji

Predsednik Opštine i Glavni Finansijski Službenik su odgovorni za pripremu i tačno predstavljanje GFI na osnovu Međunarodnih Standarda Računovodstva na Javnom Sektoru – modifikovanog Finansijskog Izveštavanja na osnovu Računovodstva Gotovog Novca, a odgovoran je za unutrašnje kontrole koje menadžment ocenjuje kao potrebnim za omogućavanje pripreme finansijskih izveštaja bez materijalno pogrešnih prikazivanja koje su uzrokovane usled prevare ili greške. To uključuje primenu Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama).

Predsednik Opštine i Glavni Finansijski Službenik su odgovorni za praćenje procesa finansijskog izveštavanja opštine.

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju godišnjih finansijskih izveštaja

Naša je odgovornost da na osnovu naše revizije izrazimo mišljenje o godišnjim finansijskim izveštajima. Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da planiramo i obavimo reviziju kako bismo stekli razumnu sigurnost o tome da li finansijski izveštaji nemaju materijalno pogrešnih prikazivanja

Naš cilj je da dobijemo razumnu sigurnost o tome da li godišnji finansijski izveštaji generalno ne sadrže materijalno pogrešna prikazivanja, usled prevare ili greške. Razumna sigurnost je jedan visok stepen sigurnosti ali to ne garantuje da će jedna revizija koja se obavlja u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešna prikazivanja kada ona postoji. Materijalno pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti zbog prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, se očekuje da one individualno ili u grupi mogu da utiču na odluke korisnika koje se donose na osnovu ovih godišnjih finansijskih izveštaja.

Revizija uključuje i obavljanje postupaka radi dobijanja revizorskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima. Odabrani postupci zavise od procene revizora, uključujući i procenu rizika od materijalno pogrešnih prikazivanja u finansijskim izveštajima ili usled prevare ili greške. U obavljanju tih procena rizika, revizor razmatra unutrašnje kontrole koje su relevantne za sastavljanje finansijskih izveštaja od strane entiteta, kako bi dizajnirao revizorske postupke koje su pristupačne za okolnosti entiteta, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti unutrašnje kontrole entiteta.

Revizija uključuje i ocenjivanje prikladnosti korišćenih računovodstvenih politika i opravdanost računovodstvenih procena izvršenih od strane menadžmenta, kao i ocenjivanje prikazivanje finansijskih izveštaja.

1.3 Značajni rizici u GFI

Opis

Na našem Memorandumu planiranja revizije od dana 21.11.2015, identifikovani su dva rizika za GFI. Ovi rizici su materijalne pogrešne tvrdnje koje mogu rezultirati modifikovanjem mišljenja ili isticanjem pitanja. Rizik koji se odnosi na registracijom imovine je materijalizovan, jer menadžment nije preduzeo neku akciju za adresiranje identifikovanog rizika.

Primitili smo da opština još uvek nije uspela da celokupnu imovinu koju je stekla. Između izveštaja o troškovima i imovinskog registra u ISFUK postoji razlika od 34,243€. Osim toga troškovi za opremu/nameštaj ispod 1,000€ nisu u potpunosti prikazani u GFI, stoga iznos od 4,224€ nije bio uvršten u imovinskom registru imovine ispod 1,000€.

Drugi značajni rizik koji se odnosi pogrešnu materijalnu klasifikaciju troškova u različitim kategorijama nije nastao jer opština preduzela adekvatne akcije za eliminisanje ovog rizika.

1.4 Usklađenost sa zahtevima za GFI i ostali zahtevi za izveštavanje

Od opštine kao budžetska organizacija se zahteva da deluje u skladu sa određenom okvirom za izveštavanje i ostalim zahtevima za izveštavanje. Mi smo uzeli u obzir:

- Usklađenost sa Finansijskom Pravilom br. 03/2013;
- Zahtevi ZUJFO br. 03/L-048, (sa izmenama i dopunama);
- Budžetski zahtevi;
- Da li su GFI potpisivani od strane GFS i Predsednika;
- Da li su GFI pripremljeni na albanskom i srpskom jeziku;
- Dostavljanje redovnih tromesečnih izveštaja u Skupštini Opštine; i
- Nacrt Plan i završni plan nabavke na vreme.

IZJAVA PREDSEDNIKA OPŠTINE

Imajući u vidu ono što je gore navedeno, Izjava od strane GAS i GFS, povodom dostavljanja nacrt GFI-a u Vladi, može se smatrati tačnom, osim za pomenuti deo o imovini međutim ona nisu materijalna da bi se modifikovalo mišljenje.

1.5 Preporuke

Preporuka 1 **Prioritet visoki** - Predsednik treba osigurati da je izvršena analiza radi određivanja uzoraka koji su uticali na Isticanje Pitanja. Potrebno je da se preduzmu adekvatne akcije za adresiranje uzoraka za ne registraciju imovine u ISFUK i tačnog predavljanja u GFI.

2 Upravljanje

2.1 Uvod

Efektivni aranžmani upravljanja su ključni za Opštinu Hani i Elezit da uspešno upravlja izazovima sa kojima se suočava i da obezbedi pružanje boljih usluga u korist poreskih obveznika i ostalim korisnicima usluga.

Ključni instrument za podršku efektivnog upravljanja je sprovođenje revizorskih preporuka jer ovo pokazuje da menadžment izgleda odlučan na poboljšanje postojećih procesa i kontrole. Slično, kontrolna lista samo ocenjivanja koja se popunjava od strane svih budžetskih organizacija, obezbedi okvir za prošireni aranžman upravljanja. Važno je da se poklapa podatak opštine u vezi sa samo ocenjivanjem budu o oslonjene na adekvatnim dokazima.

Ostali deo pregleda aranžmana upravljanja odražava razmatranje:

- Oblastima aranžmana upravljanja gde su potrebna važna poboljšanja i gde mi verujemo da naše preporuke mogu izazvati pozitivna poboljšanja, uključujući i pregled sistema Unutrašnje Revizije; i
- Oblastima finansijskog upravljanja i kontrole identifikovane kroz našeg revizorskog rada, uključujući i specifičan rad u pravcu pitanja usaglašenosti u ključnim sistemima prihoda i troškova (ove oblasti su pregledani na poglavlju 3 ovog izveštaja).

2.2 Opšti zaključak o upravljanju

Postoji brojne slabosti upravljanja unutar opštine, posebno u pogledu odgovornosti, upravljanju rizika i kvalitetu menadžerskog upravljanja. Kontrolna lista samo procene, ispunjena od strane opštine, odražava ovu situaciju samo delimično, sa nekim pozitivnim komponentama o postojanju postojećih aranžmana. Ostali aranžmani koji će podržati razvoj upravljanja, kao efektivni odgovor prema preporukama revizije, nisu adekvatno uspostavljeni. Takođe, nedostatak jedne liste o rizicima s kojim se suočava opština, su pokazatelj da upravljanje nad ključnim sistemima upravljanja još nije na željenom nivou.

2.3 Preporuke iz prethodne godine

Naš izveštaj revizije za GFI-a Opštine Hani i Elezit za 2014 godinu, rezultirao je sa osam (8) preporuka. Opština je izradila Plan Delovanja, gde se predstavlja način kako će se adresirati sve preporuke. Do kraja naše revizije za 2015 godinu, četiri (4) preporuka su sprovedene, dve (2) su adresirane i dve (2) nisu još uvek adresirane. Za detaljniji opis preporuka i kako su one adresirane pogledajte Dodatak III

Izveštaj Revizije 2014 godine, je raspravljen i u Skupštini Opštine.

Preporuke

Pitanje 1 - Sprovođenje preporuka iz prethodne godine- Prioritet visok

Nalaz Uprkos činjenici da je najveći deo preporuka tretirano od strane menadžmenta, nije uspelo da se adresiraju sva pokrenuta pitanja iz prošlogodišnje revizije. To jer opština nije pratila neki formalni proces za upravljanje načina sprovođenja mnogih preporuka.

Rizik Kontinuirane slabosti menadžerskih kontrola i ostalih kontrola u ključnim finansijskim sistemima, rezultirali na:

- Pojavu slabosti u procesu nabavke i postizanju vrednosti za novac; i
- Nemogućnost da menadžment potvrdi potpunost imovina u GFI.

Preporuka 2 Predsednik treba da ojača mere kontrola i odgovornosti prema licima opterećeni za potpuno adresiranje preporuka kako bi sprovedene akcije predviđene akcionim planom, posebno u identifikovanim oblastima sa visokim nivoom rizika i unutar predviđenim rokovima.

2.4 Kontrolna Lista samo-ocenjivanja FUK-a

Ministarstvo Financija je izradila detaljnu listu samo-ocenjivanja za budžetske organizacije radi podrške efektivnih aranžmana upravljanja. Za sve preduzete revizije, mi smo testirali kvalitet upitnika o samo-ocenjivanju FUK-a dostavljenih u Ministarstvo, procenjujući po jedno ključno pitanje u svakoj komponenti kontrolne liste. U nastavku, rezimirali naše nalaze za opštinu. Ovo nema za cilj da komentariše kvalitet celog dostavljenog upitnika o samo-ocenjivanju, nego će odražavati stanje za nekoliko ključnih pitanja radi podrške naporima Ministarstva Finansije u povećanju efektivnosti procesa i razvoju sistema FUK-a u celini.

Pitanje 2 - Kontrolna Lista samo-ocenjivanja - Prioritet visoki

Nalaz Kao deo naše revizije, ispitili smo nekoliko ključnih pitanja upitnika o samo-ocenjivanju u vezi sa pet komponentama. Za pregledanih pitanja otkrili smo da:

1. Odgovarajuće procedure za upravljanje rizika nisu uspostavljene i to je tretirano detaljno u odeljku 2.5.1;
2. Opština je izradila Strateški Razvojni Plan. U ovome strateškom dokumentu nisu u potpunosti određeni finansijski troškovi za sprovođenje cilja; i
3. Nisu izrađeni jasni akcioni planovi za adresiranje preporuka gde bi se odredili vremenski rokovi za adresiranje preporuka.

Štaviše, preduzeta akcija za adresiranje identifikovanih pitanja od samo-ocenjivanja 2014 godine je ograničena. Ova situacija nastala zbog nedostatka jasnoće unutar opštine koja se odnosi sa značajem ove kontrolne liste i s onim ko je odgovorni službenik koji koristi ove mehanizme radi podrške operativnih poboljšanja.

Rizik Slabi aranžmani upravljanja umanjuju strateške i operativne procese i umanjuju kvalitet ponuđenih usluga za građane putem neefikasnih i ne efektivnih aktivnosti.

Preporuka 3 Predsednik treba osigurati da je sproveden pregled za ispunjenje kontrolnog lista samo procenjivanja i da je izvršena adresiranja oblasti sa slabostima na pro-aktivni način.

2.5 Specifični pregledi upravljanja

Naš rad u posebnim oblastima aranžmana upravljanja je osnivan kroz revizorskog planiranja, imajući u vidu kontekst unutar koga opština operiše i izazove sa kojima se suočava.

2.5.1 Procena Rizika

Sve budžetske organizacije dužne su da sprovedu procenu rizika. Određena uputstva zahtevaju da opština ima registar rizika koji treba da pokrije sve važne komponente upravljanja. Registar rizika treba da bude kompletiran radi podrške i adresiranja izazova i reagovanje menadžmenta na njih, u funkciji efektivnog operativnog i strateškog upravljanja opštine.

Preporuka

Pitanje 3 - Ne sprovođenje zahteva za Upravljanje rizikom - Prioritet visoki

Nalaz Upitnik samo-ocenjivanja popunjen od strane opštinskog osoblja je potvrdio da opština još nije identifikovala rizike koji će ugroziti postizanje ciljeva i reagovanja u slučaju njihovog nastanka.

Rizik Nedostatak registra potencijalnih rizika i nedostatak pristupa i akcija za njihovo upravljanje može da smanji efektivnost opštine i da utiče u neispunjenju ciljeva i namenjenih planova.

Preporuka 4 Predsednik treba da osigura da nakon izrade jedne liste rizika sa adekvatnim nivoima, direktna odgovornost za upravljanje rizika delegirana kod jednog adekvatnog direktora koji u saradnju sa rukovodiocima jedinica upravljati i izveštavati u redovnim osnovama o napretku procesa.

2.6 Sistem unutrašnje revizije

Opština i za 2015 godinu nije osnivala JUR i nije koristila usluge unutrašnje revizije od spolja (Ministarstvo Finansija). Opština se početkom godine obratila MF-u odnosno Centralnoj Jedinici Usaglašavanja zahtevom da izvrši reviziju za 2015, ovo pitanje uzeto u obzir od strane MF-a, i tokom maja 2016 godine je započela revizija za 20105 godinu.

Çështja 4 - Unutrašnje Revizija - Prioritet visoki

- E gjetura** Opština i za 2015 godinu Komuna nije osnivala JUR. Ne osnivanje unutrašnje revizije je uticao u nedostatak sigurnosti menadžmenta da aktivnosti i sistemi unutrašnje kontrole bile efektivne u sprečavanju eventualnih slabosti i propusta.
- Rizik** Ne formiranje JUR-a smanjuje sigurnost menadžmenta u vezi sa funkcionisanjem finansijskih sistema. Ovo može rezultirati ne identifikovanim slabostima i nastavkom ne efektivnih praksama, što može rezultirati finansijskim gubitkom.
- Preporuka 5** Predsednik treba da razmotri mogućnost osiguranja usluga unutrašnje revizije, kako bi testirao pogodnost, efektivnost i funkcionisanje unutrašnjih kontrola organizacije.

3 Finansijsko Upravljanje i Kontrola

3.1 Uvod

Naš rad za Finansijsko Upravljanje i Kontrolu (FUK) izvan područja Upravljanja spomenutih u poglavlju 2, odražava detaljni preduzeti rad za sisteme prihoda i rashoda. Kao deo toga, mi smatramo upravljanje budžeta, pitanja nabavke i ljudskih resursa kao i imovine i obaveze.

3.2 Zaključak o Finansijskom Upravljanju i Kontrolu

Za opštinu, nabavka ostaje segment kome treba dati veći značaj, tražeći da se uvek sprovedu relevantne propise u ovoj oblasti, u kontekstu finansijskih sistema, i da se da veći značaj i upravljanju imovinom.

3.3 Planiranje i izvršenje budžeta

Mi smo razmotrili izvore budžetskih fondova za opštinu, trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama i prikupljene prihode. To je isticano na donjim tabelama:

Tabela 1. Izvori budžetskih fondova- izvršenje naspram budžeta (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ¹	2015 Izvršenje	2014 Izvršenje	2013 Izvršenje
Izvori Fondova:	2,051,844	2,268,599	2,094,367	1,902,070	1,877,073
Grant Vlade -Budžet	1,795,586	1,904,162	1,901,743	1,620,495	1,525,696
Prenete iz prethodne godine ²	0	44,242	44,134	27,144	60,262
Sopstveni prihodi ³	256,258	256,258	94,536	233,030	229,881
Spoljne donacije	0	63,937	53954	21,401	61,235

Završni budžet je viši od početnog budžeta za 216,755€. To je rezultat povećanja Vladinog Granta od 108,576€ (od kojih je 100,000€ prema odluci Vlade a drugi za nadoknadu radnog iskustva), preneseni prihodi od 44,242€, i spoljnih donacija za 63,937€.

¹ Završni Budžet - odobreni budžet od strane Skupštine koji je kasnije prilagođen od strane Ministarstva Finansija

² Sopstveni prihodi opštine koji nisu potrošeni u prethodnoj godini a preneti su u aktuelnoj godini.

³ Prijemi koje je entitet iskoristio za finansiranje sopstvenog budžeta.

Opština je tokom 2015 godine izvršila 93% što je skoro na istom nivou u poređenju sa 2014 godinom. Izvršenje budžeta ostaje na zadovoljavajućom nivou, osim kod kapitalnih investicija, i u nastavku ćemo dati objašnjenja za aktuelni položaj.

Tabela 2. Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama- izvršenje naspram budžeta (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2015 Izvršenje	2014 Izvršenje	2013 Izvršenje
Troškovi fondova prema ekonomskim kategorijama	2,051,844	2,268,599	2,094,367	1,902,070	1,877,073
Plate i Dnevnice	1,358,378	1,368,293	1,366,432	1,239,194	1,067,784
Roba i Usluge	149,000	267,500	264,566	147,697	202,151
Komunalije	37,817	48,138	48,061	35,918	33,551
Subvencije i Transferi	37,817	50,082	47,640	37,163	27,477
Kapitalne Investicije	456,649	534,586	367,669	442,098	546,111

Objašnjenja o promenama u budžetskim kategorijama su date u nastavku:

Opština pokazala dobru performansu u izvršenju budžeta u svim kategorijama, sa približnim procentom sa planiranjem, osim kategorije kapitalnih investicija gde nije pokazivana dobra performansa koja izražena u progresu je skoro 69%, sredstva koja nisu potrošena, ali su uticana i na ne inkasiranja planiranih prihoda.

Tabela 3. Sopstveni prihodi za budžet opštine - izvršenje naspram budžeta (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2015 Prijemi	2014 Prijemi	2013 Prijemi
Sopstveni prihodi	256,258	256,258	223,521	233,030	229,881

Plan prihoda za 2015 godinu je realizovan 87%. U neuspehu realizacije ili devijaciju sa plana za 13% moguće da je uticao odluka Vlade o oprostaju starih dugova. Značajni iznos sopstvenih prihoda (129,094€) je prenesen kao neutrošeni prihod u 2016 godini.

Preporuka

Pitanje 5 – Slabosti u planiranju budžeta – Prioritet srednji.

Nalaz Opština je obavila neke budžetske promene tokom 2015 godine, ali opšti zahtevi budžeta za troškove nisu adekvatno određeni, pogotovo kod kapitalnih investicija i slično sa projekcijama prihoda bi trebalo da se pregledaju.

Rizik Neadekvatno planiranje budžeta i nisko izvršenje u kategoriji kapitalnih investicija će rezultirati ne postizanjem ciljeva organizacije i odlaganje projekta iz tekuće godine kod budžeta naredne godine, uz smanjenju mogućnosti za postizanje budućih ciljeva opštine.

Preporuka 6 Predsednik treba osigurati da budžetska performansa sistematski nadgledana i identifikovane barijere za realizaciju budžeta na planiranom nivou.

3.4 Nabavka

Pravila nabavke imaju za cilj da osiguraju da se javni fondovi koriste na transparentan i efikasan način kako bi se postigla vrednost za novac. Zakonski okvir jasno utvrđuje prava, dužnosti i obaveze svih stranaka koje su uključene u upravljanju nabavkama. To uključuje zahtev za smanjenje rizika za neizvršenje ugovora i njihovog slabog izvršenja. To se postiže primenom jednog režima kažnjavanja u vezi sa slabom performansom kao i preko osiguranja izvršenja.

Preporuke

Pitanje 6 – Sistematske slabosti u nabavku – Prioritet visoki

Nalaz Opština je pripremila i dostavila sa zakašnjenjem u CAN preliminarni plan nabavke. Opština je pripremila preliminarni plan dana 22.01.2015 nakon izdavanja zakona o budžetu ili sa 83 dana zakašnjenja. Značaj pripreme i dostavljanja preliminarnog plana u CAN leži u onome što ovoj agenciji omogućava da razmotri i identifikuje artikle od obične za nabavku kroz zajedničke procedure nabavke u ime UA.

U dve procedure nabavki, primetili smo da tri (3) ponude EO su neodgovorne, jer nijedna od njih nije popunila Formular Prikazivanja Cena. Shodno tome i tender je neodgovoran i UA je trebalo da poništi procedure i da počinje nove procedure nabavki.

U dva slućajeva primetili smo da je odluka o osnivanju komisije za procenu ponuda pripremljena samo od strane menadžera nabavke, bez odobrenja GAS-a.

Primetili smo da opština u 13 slućajeva sklopila ugovore sa cenama za jединicu ne specifikujući kolićinu i približnu vrednost za snabdevanje, uprkos činjenici da zahtevna jединica u njenom zahtevu izvršila procenu potreba za približnu kolićinu za snabdevanje.

Rizik

Ne pripremanjem na vreme preliminarog plana utiče direktno u nedostacima završnog plana, ne ukljućenje potrebne kolićine za snabdevanje i korišćenje cena za jединicu rizikuje da opština sklapa ugovore sa visokim cenama, formiranje komisija za procenu bez odobrenja GAS-a rizikuje da one imaju neadekvatan sastav. To može da dovede do rizika od potpunog implementiranja projekata i donosi slabu vrednost za novac.

Preporuka 7

Predsednik treba da inicira potpunu analizu zašto su primenjene slabe prakse nabavke u ovim slućajevima i da sprovede dodatne kontrole koje osiguraju da: nabavke odražavaju potrebe; specifikacije tendera odražavaju trenutne zahteve; i snabdevanja odražavaju aktuelne zahteve odeljenja. Uopšte, kontrole nabavke treba ojaćati.

3.4.1 Nadoknade (plate i dnevnice)

Plate i Dnevnice se procesiraju kroz jednog centralizovanog sistema. Plate i dnevnice se isplaćuju kroz centralizovanog sistema. Ključne kontrole koje potvrđuju tačnost i potpunost isplata kao usvajanje i uvođenje u platnom spisku novih radnika, proveru dozvoljenog broja i ostale prateće kontrole od strane Ministarstva Finansije. Nivo usvajanja budžeta za plate i dnevnice se obavlja od strane skupštine opštine, dok za usvajanje naknade nad platama i potrebne promene na ovom ciklusu do potpisivanje spiskova vrši se od strane adekvatnih menadžera linije.

Pitanje 7 – Neadekvatna primena propisa o naknadu dežurstva – Prioritet visoki

Nalaz Opština je prilagodila unutrašnje propise za nadoknadu dežurstva za medicinsko osoblje, sa organskim pravilnikom izdate od strane Ministarstva Zdravstva. Prema organskim pravilniku dežurstva treba da se plaćaju na osnovnu platu, a opština na osnovnu plate uključila i dodatak od 44€, zatim nad ovom totalu obračunala dežurstva. Za 2015 godinu dežurstva su bile preценjene u iznosu 1,379€.

Rizik Svaki propis koji se primenjuje od strane opštine i treba da dobije saglasnost od Skupštine Opštine, treba da se pregleda za usaglašavanje sa relevantnom zakonodavstvom i organskim propisima. Nedostatak pregleda može dovesti do netačnosti i grešaka u obračunu plaćanja.

Preporuka 8 Predsednik treba da razmotri unutrašnju pravilu, primenjenu do sada od strane opštine, i da istu koriguje u skladu sa organskim propisima i da primeni na adekvatan način kako se ne bi ošteti opštinski budžet.

3.4.2 Subvencije i Transferi

Subvencije su kategorija finansijske pomoći koje se daje korisnicima od strane opštine bez direktnog povratka, u iznosima utvrđenim opštinskim regulativom. One se uglavnom dodeljuju javnim i ne javnim entitetima i fizičkim licima kojima je potrebna. Kontrole sprovedene od strane opštine određuju internim pravilima i opštim uputstvima potrošnje javnog novca. Tokom 2015 godine u ovoj oblasti funkcionisali na zadovoljavajućom nivou i od testiranih uzoraka nismo primetili neku nepravilnost.

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

3.5 Prihodi

Prikupljeni prihodi od strane opštine u 2015 godini su bili 223,521€. One se tiču uglavnom poreza na imovinu, građevinske dozvole, prihodi od kirije i prihodi od administrativnih taksi. Postoji potreba za poboljšanje u nekim procesima i kontrolama koji se tiču planiranju i prikupljanju prihoda, s ciljem povećanja prihoda, oblasti koje su tretirani kod (pod odeljka 3.3 planiranje budžeta prihoda).

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

3.5.1 Kapitalna i ne kapitalna imovina

Upravljanje imovinom je značajni deo finansijskog upravljanja i kontrole na javnom sektoru. Dobro upravljanje imovinom zahteva da opština ima pogled na potpunost imovina, njihove procedure kontrole i upravljanja i redovno ažuriranje promena u njenim registrima.

Neto vrednost opštinske imovine u 2015 je bila 12,493,489€ i obelodanjivana u GFI.

Sva značajna pitanja o imovini su tretirana u sekciji 1.3 Značajni rizici u Godišnjim Finansijskim Izveštajima.

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

3.5.2 Tretiranje potraživanja

Struktura potraživanja se uglavnom sastoji od: Porez na imovinu, prihodi od kirije i poslovnih taksi. Opština tokom godine preduzela aktivnosti za prikupljanje dugova. Saldo računa potraživanja na kraju godine bila 498,000€. Međutim, važno je istaknuti da zakon o opraštanju dugova mogao uticati na pad stope inkasiranja preostalih dugova iz prethodnih godina.

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

3.5.3 Tretiranje dugova

Izveštaj neizmirenih obaveza prema dobavljačima na kraju 2015 godine je bio 29,688€. Ove obaveze su prenesene za isplatu u 2016 godini. Prema tvrdnjama opštine iste su ostale neplaćene zbog nedostatka budžeta iako su ove obaveze mogle da budu izmerene od deklariranih višaka sopstvenih prihoda. Takođe, opština obelodanjivala i neke kontingentne obaveze u predviđenom iznosu od 72,000€.

Preporuka

Pitanje 8 - Ne efektivan proces izveštavanja obaveza - Prioritet srednji

Nalaz Saldo izveštavanih obaveza u GFI 2014 nije bila usklađena sa saldom primljenih računa iz opštine. Poređenje sistema opštine i beleške u ISFUK istakla u vid neisplaćene račune koje nisu izveštavane u GFI prethodne godine.

Naša revizija je identifikovala dve isplate u iznosu od 2,950€, koje nisu izveštavane kao obaveze u GFI 2014 godine i kao takve isplaćene u narednoj godini.

Opština pored gore navedenih obaveza, se suočava i sa kontingentnim obavezama u iznosu od 72,000€, od kojih iznos od 66,000€ se povezuje sa pretendentima za ne realizovani dug od opštine.

Rizik Neizmirene obaveze i kontingentne obaveze, povećavaju rizik da budžet bude subjekat direktnih izvršenja iz MF i sudskih odluka. Oslanjanje samo u formalnim i nedokumentovanim procesima izveštavanja finansijskih obaveza, povećavaju rizik da finansijski položaj opštine otežava u budućim tokovima poslovanja, i da GFI ne predstavljaju realno stanje.

Preporuka 9 Predsednik treba da obezbedi puno izveštavanje obaveza i da ojača kontrole i disciplinu odgovornih službenika radi praćenja neizmirenih računa u finansijskom departmanu. Za tretiranje kontingentnih obaveza u koordinaciju sa Zakonskom Zastupniku Opštine, treba da izvrši reviziju stanja obaveza, kako bi odredio prioritet plaćanja, izbegavajući direktnih izvršenja od strane MF.

Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti prevladava verzija na albanskom jeziku.

Dodatak I: Pristup i metodologija revizije

Odgovornost Revizora i onih koji su odgovorni za upravljanje su detaljno prikazani u Mišljenju koje je utvrđeno u poglavlju 1.2 ovog izveštaja.

Dok je mišljenje revizije ključni rezultat našeg rada, ovaj izveštaj odražava celovitost našeg rada s posebnim fokusom i na Pitanja Upravljanja uključujući i Finansijsko Upravljanje i Kontrolu. Ovo poslednje se zasniva u našem širem programu revizije usklađenosti koja se zasniva na riziku.

Opšti sažetak ima za cilj da prikaže glavne nalaze revizije i ključne akcije za koje se Predsednik treba osigurati da su preduzete zarad adresiranja identifikovanih slabosti upravljanja/kontrole.

Detaljni izveštaj pruža opšti sažetak nalaza naše revizije sa posebnim naglaskom na utvrđivanje razloga nalaza revizije i za pružanje odgovarajućih preporuka za njihovo adresiranje. Da bi bio potpuniji, mi smo uključili identifikovana pitanja tokom predrevizije tamo gde je to bilo relevantno. Naši nalazi su definisani kao:

Visokog prioriteta – Pitanja koja se ukoliko ne adresiraju mogu rezultirati na materijalne slabosti u unutrašnjoj kontroli i gde preduzeta akcija će pružiti mogućnost za poboljšanje efikasnosti i efektivnosti unutrašnjih kontrola; i

Srednjeg prioriteta - Pitanja koja mogu i da ne rezultiraju materijalnim slabosti, ali gde će preduzeta akcija takođe pružiti mogućnost za poboljšanje efikasnosti i efektivnosti unutrašnjih kontrola.

Nalazi koji se smatraju niskog prioriteta su izveštavana posebno finansijskim osobljem.

Naše procedure su uključile jedan pregled unutrašnjih kontrola i sistema računovodstva i supstancijalne testove pridružene njima samo u onoj meri koje se smatraju potrebnim za efikasno izvršenje revizije. Nalazi revizije ne treba da se smatraju kao da predstavljaju jednu sveobuhvatnu izjavu svih slabosti koje postoje, ili svih poboljšanja koje mogu da se izvrše na sistemima i procedurama koje su funkcionisale.

Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane KGR

(odlomak od MSVIR 200)

Oblik mišljenja

147. Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije ukoliko** se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Ukoliko revizor zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalno pogrešnih prikazivanja, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja, revizor treba da izmeni mišljenje revizije na izveštaju revizora u skladu sa odeljkom “Određivanje vrste modifikacije mišljenja revizora”.

148. Ukoliko finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa zahtevima okvira prikazivanja, ne postignu pravično prikazivanje, revizor treba da razmotri pitanje sa menadžmentom, i na osnovu zahteva primenljivog okvira finansijskog izveštavanja i načina na koji je to pitanje rešeno, da odredi da li je neophodno da se izmeni mišljenje revizije.

Modifikacije mišljenja revizije na revizorski izveštaj

151. Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorski izveštaj ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalno pogrešnih prikazivanja, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja. Revizori mogu izdati tri vrste modifikovanih mišljenja revizije: kvalifikovano mišljenje, protivno mišljenje i odricanje od mišljenja.

Određivanje vrste modifikacije na mišljenje revizora

152. Odluka u vezi sa vrstom modifikovanog mišljenja revizije je prikladno u zavisnosti od:

- Prirode pitanja koje je dovelo do modifikacije – što podrazumeva, da li su finansijski izveštaji materijalno pogrešno prikazivani ili, u slučaju da je bilo nemoguće prikupiti dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, moglo je doći do pogrešnog materijalnog prikazivanja; i
- Sud revizora o rasprostranjenosti uticaja ili mogućih uticaja pitanja na finansijskim izveštajima.

153. Revizor treba da izrazi **kvalifikovano mišljenje ukoliko**: (1) nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih i prikladnih dokaza revizije, revizor zaključuje da materijalno pogrešna prikazivanja, pojedinačno ili zajednički, su materijalne, ali nisu rasprostranjene, na finansijskim izveštajima; ili (2) revizor nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži jedno mišljenje revizije, ali zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne ali ne i rasprostranjene.

154. Revizor treba da izrazi **protivno mišljenje ukoliko**, nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, revizor zaključuje da se materijalno pogrešna prikazivanja, pojedinačno ili zajednički, su materijalne i rasprostranjene na finansijskim izveštajima.

155. Revizor treba da izrazi **odricanje od mišljenja ukoliko**, pošto nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži mišljenje revizije, revizor zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne i rasprostranjene. Ukoliko nakon prihvatanja angažovanja, revizor postaje svestan da je menadžment nametnuo ograničenje na delokrug revizije za koju revizor smatra da će verovatno dovesti do potrebe izražavanja kvalifikovanog mišljenja ili odricanje od mišljenja o finansijskim izveštajima, revizor treba da zahteva od menadžmenta da ukloni to ograničenje.

Ukoliko revizor daje modifikovano mišljenje, revizor će takođe modifikovati naslov kako bi odgovarao vrsti izraženog mišljenja revizije. MSVIR 1705 pruža dodatna uputstva o specifičnom jezičnom izražavanju koje će se koristiti kada se izdaje mišljenje i kada se opisuje odgovornost revizora. Takođe sadrži ilustrovane primere izveštaja.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorski izveštaj

157. Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će uključiti jedan paragraf o Naglašavanju Pitanja u revizorski izveštaj. Naglašavanje Pitanja će se odnositi na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

158. Paragraf o Naglašavanju Pitanja treba:

- Da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- Da se koristi naslov "Naglašavanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- Da uključi jasnu referencu na pitanje koje se naglašava i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- Ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na naglašeno pitanje.

159. Ukoliko revizor smatra neophodno komuniciranje jednog pitanja, osim one koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku cilju shvatanja revizije, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi pasus sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj pasus treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Dodatak III: Preporuke iz prethodne godine

Komponenta revizije	Date preporuke	Implementirane	Adresirane ali ne implementirane	Ne adresirane
Pitanje 2 – Adresiranje preporuka sa prethodne godine – Prioritet visoki	Predsednik treba da obezbedi da plan izrade GFI-e za 2015 godine uključuje potpunu i tačno predstavljanje imovine sa vrednošću ispod 1,000€ i zaliha na kraju perioda. Izveštaj performanse, kao zakonska obaveza opštine treba da se objavljuje u razumnom roku.			X
3 Preporuke iz prethodne godine	Predsednik treba obezbediti da akcioni plan za 2014 godinu, odredi razuman vremenski rok unutar kojeg će se odrediti i odgovorna lica i praktične aktivnosti za adresiranje preporuka KGR-a, sa početnim fokusom na one od najvećeg značaja. Realizaciju ovog plana bi trebalo da se nadgleda direktno od Predsednika		X	
4.1 Dobro upravljanje	Predsednik treba pregledati trenutne aranžmane upravljanja. Pošto je jedan složen dokument, mi predlažemo da opština pokrene izradu jedne strategije za razvoj, i istu da usvoji u razuman rok, u 2015 godinu. Procedure usvajanja godišnjeg budžeta treba da počinju na vreme i da se odnose na Srednjoročnim Okviru Budžeta opštine. Takođe, kao važan deo unutrašnje kontrole, opština treba da osnuje Sistem Unutrašnje Revizije (usluge unutrašnje revizije KR).	X		

4.2 Planiranje i izvršenje budžeta	Predsednik treba da obezbedi da prihodi i troškovi budžeta su dobro analizirani i plan protoka novca je usklađen sa dinamikom planiranih troškova. Osim toga, potrebna su poboljšanja i u procesu nabavke i da tenderisanje za kapitalne projekte obavi na vreme.		X	
4.3 Prihodi (uključujući sopstvene prihode)	Predsednik treba da obezbedi da trend prihoda zadnjih godina da se uzme u obzir, i da opšti razvoji opštine (ekonomski razvoj, nova gradnja, mogućnost naplate prethodnih potraživanja) i drugi faktori , koji mogu uticati na širenje baze za porast prihoda su uzeti u obzir.	X		
4.4.1 Nabavka	Predsednik treba da utvrdi zašto nisu ispunjeni uslovi pre početka projekata, i da obezbedi dovoljne fondove pre početka svakog kapitalnog projekta.	X		
4.5.3 Tretiranje potraživanja	Predsednik treba da obezbedi da se obavlja sveobuhvatan pregled načina primenjen za potraživanja i da identifikuje prepreke na poboljšanju stepena prikupljanja. Dugovi procenjeni kao zastareli i ne naplaćeni treba izbrisati (dokumentovanjem razloga), dok za drugi deo treba da se primeni blagovremeni i efektivni pristup, uključujući i zakonske mere.	X		
4.6 Sistem unutrašnje revizije	Predsednik opštine treba da obezbedi da su preduzete sve potrebne akcije za osnivanje Sistema Unutrašnje Revizije.			X